

АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА В ГАЛУЗІ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ

Цивільна авіація є досить новим та динамічним напрямом транспортної інфраструктури, саме цим і зумовлена складність у правовому регулюванні та оцінці правопорушень та відповідальності загалом. Відповідальність за правопорушення в галузі цивільної авіації передбачена Повітряним кодексом України (ПКУ), Кодексом України про адміністративні правопорушення (КУпАП), іншими нормативними актами.

Необхідно зазначити, що правопорушення вирізняються сферою їх вчинення й особливостями державного, авіаційного контролю. Також, проаналізувавши сучасне законодавство в галузі цивільної авіації, можна дійти висновку, що основним суб'єктом адміністративної відповідальності виступають саме юридичні особи. Так, Повітряним кодексом передбачено настання відповідальності у вигляді штрафу за недотримання авіаційного законодавства. Всі підстави передбачено у статті 127 ПКУ [1]. Окрім цього, адміністративна відповідальність у галузі цивільної авіації може застосовуватись у вигляді заборон, обмежень, зупинення дозволів, сертифікатів тощо.

Згідно зі статтею 129 ПКУ підставою для розгляду справи про правопорушення в галузі цивільної авіації, які зазначені в статті 127 цього Кодексу, є протокол. Протоколи про правопорушення в галузі цивільної авіації мають право складати керівник уповноваженого органу з питань цивільної авіації та його заступники, державні інспектори та уповноважені на проведення перевірок посадові особи уповноваженого органу з питань цивільної авіації, керівники аеропортів, начальники служб авіаційної безпеки аеропортів або їх заступники. Справа про правопорушення в галузі цивільної авіації розглядається в п'ятнадцятиденний строк з дня одержання уповноваженим органом з питань цивільної авіації протоколу про правопорушення в галузі цивільної авіації [1].

Адміністративне правопорушення у галузі цивільної авіації можна визначити як протиправну, винну (умисну чи необережну) дію чи бездіяльність, що посягає на встановлений порядок управління,

діяльності в галузі цивільної авіації та порушує права суб'єктів авіаційної діяльності, інших фізичних і юридичних осіб [3].

Важливо буде й встановити основні ознаки адміністративної відповідальності в галузі цивільної авіації. Зокрема, варто виділити такі: 1) підстава адміністративної відповідальності, тобто скоєння правопорушення в галузі цивільної авіації; 2) відносини, внаслідок яких настає адміністративна відповідальність регламентується нормами підзаконних актів, спеціальних законодавчих актів, міжнародних угод у галузі цивільної авіації; 3) загальнообов'язковий, публічний характер адміністративної відповідальності; 4) обмежене, визначене коло суб'єктів, що можуть накладати адміністративні стягнення; 5) суб'єктами адміністративної відповідальності є юридичні та фізичні особи; 6) визначений, особливий порядок притягнення до адміністративної відповідальності (залежно від суб'єктів); 7) специфічна сфера впливу – цивільна авіація, що обумовлює свої особливості [3].

В Кодексі України про адміністративні правопорушення детально регламентовано відповідальність щодо порушень норм закону в цивільній авіації. Зокрема, стаття 111 передбачає санкції за порушення правил безпеки польотів. Також в статті 112 міститься конкретний вид відповідальності за порушення правил поведінки на повітряному судні. Найбільш поширений вид покарання – штраф, розмір якого залежить від заподіюваної шкоди та обставин вчинення правопорушення [2].

Тобто, законодавство у сфері цивільної авіації містить чіткі обставини вчинення правопорушень та санкції до них. Найбільш повно ці відомості знаходять своє вираження у Повітряному кодексі України, КУПАП та ратифікованих міжнародних договорах.

В той же час національне повітряне законодавство повинно відповідати міжнародним нормам. Так наприклад, міжнародні і внутрішні перевезення пасажирів або багажу, які здійснюється повітряним судном за плату або по найму чи безкоштовно, до/з аеропортів, розташованих на території України здійснюються відповідно до Правил повітряних перевезення пасажирів і багажу (Правила). Вони розроблені з урахуванням вимог Регламенту (ЄС) відповідно до міжнародних стандартів Монреальської конвенції 1999 року, Загальних умов перевезень пасажирів і багажу, встановлених Міжнародною асоціацією повітряного транспорту та резолюцій і рекомендованої практики Міжнародної асоціації повітряного транспорту (IATA). Монреальська конвенція унормувала максимальні ліміти відповідальності авіаперевізника перед пасажиром за шкоду, заподіяну їхньому життю та здоров'ю,

багажу, вантажу і пошти, а також за затримку перевезення. На сьогодні українські пасажери отримали способи захисту своїх прав, аналогічні до європейських [3].

Адміністративна відповідальність і в галузі цивільної авіації, досить широко застосовується з метою спонукання до належного дотримання встановлених у цій галузі різноманітних правил поведінки, забезпечення громадського порядку та громадської безпеки на об'єктах цивільної авіації. До особливостей адміністративної відповідальності в галузі цивільної авіації можна віднести те, що багато норм, якими встановлюються певні правила поведінки в цій галузі та регулюються інші правовідносини, за порушення яких настає адміністративна відповідальність, є бланкетними, мають відсильний характер. Специфічними тут є і те, що адміністративні стягнення за окремі правопорушення в цій галузі має право накладати широке коло уповноважених на те суб'єктів.

Література

1. Повітряний кодекс України від 19 трав. 2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3393-17/conv#top>.

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 груд. 1984 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

3. Відповідальність перевізника за заподіяну шкоду під час авіаперевезень пасажирів та багажу. *АЕРО-2018 Повітряне і космічне право*: Матеріали Всеукраїнської конференції молодих учених і студентів, м. Київ, Національний авіаційний університет, 22 лист. 2018 р. Том 1. С. 128-131.

УДК 658.91:629.73 (043.2)

Рєпіна Є.Ю., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Устинова І.П., к.ю.н., доцент

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АВІАТРАНСПОРТНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Державне регулювання діяльності авіації та використання повітряного простору України полягає у визначенні державою завдань, функцій, умов діяльності авіації та використання повітряного простору України, встановленні загальнообов'язкових авіаційних правил, здійсненні державного контролю за їх виконанням та відповідальності за їх порушення.